



nae e terahwa brnad näppud ällesehitanud. Saks on ni mitmed kontfertid, kollektid, näppotööd loofimised ja muud korjamised aastade wiisi tarwis olnud, kuni wimaks walmis sai, nago tedda nüüd omma filmaga olleme näinud. (Ällelütse ollen ma immespaunud ja se on mulle õppetüki ja kosjutaw olnud, kui sure ja lapseliko armastusega Soomlased liinas ja maal omma surekoli pole hoitud, nago lapsed omma emma pole, kelle käest nemmad ja nende lapsed omma täielist waimo toito sawad, ja se on Soomlastest kibowääri ja õige.) Temma rumid ja saalid, nihästi allumise kui pealmise korra peal, ehk kül mitte ilmaajata liig torredad, — mis wäljaspidise riikusega mõnnikord seestpidist warust tunistab — on wägga fündsad ja löbbusad; muidogi teada, iggas rumis on ilka jälle some kuulsa õppetud meeste, laulikute (Munenberg re.) kujund nähha. Se moja, nõnda öölda, peale surekoli Helsingi studentide koddopakk, kus nemmad löbbusalt wiidwad. Peale teist sure saali, mis kahhest korra löbbikäib, on seal mustosaal, ramatofoggo, luggemisetubba ja paljo muud. Ja ussu mind ehk mitte, agga luggemise toas sain ma ärtiste ühhe wanna tutwaga kokko, kes enne midä seal es olli. Nago surekoli ramatofoggu, näggäst ka siin ühhe rioli peal kõige zeitungide nimmed trükkitud, mis seal peeti ja loeti, ja nende seas ka — „Gesti Postimees.“ Kirriwase pärralt, tömbasin lehhe wälja, olli ka sefamma! Et ta Somemaal käib, teadsin kül, agga et ta ka studentide majas koddafondue on, olli mul fennamaale teadmata.

Saks päwaks arwastime nüüd küllalt ollewad; seft iggas paigas kullus ka omma jaggo aega, kui mitte jooftes ei tahinud ebdasi minna. Zeitungid ja ümberfantud seddelid kulutasid; et õhto Kaenopargi salongis laulokontfert pididi ollema. Mo minnogipärrast, eks kuleme ka ärra, kuida ta on. Kontfertist, mis 2 Noostsi kunningliko opernialuljat Stokholmi liinast andsid, pididime ommeti middagi head kuulda lootma. Rauljad olli nimemega: Arnoldson, tenor ja Behrens, pass. Meie lotus ei olnud ka mitte ilmaajata, seft mehhed laulid mõllemad wägga tubliste, isfääraris weel passilaulja omma süggawa healega, nago törrepõhjaft. — Pärrast kontfertit jäime weel mõnni aeg wäljas kokko ja sain seal mõnd' armfat inimest tundma, kes Somerahwa heaks wäsfimata tööd tewad ning mul olli wägga õppetüki ja mõnnus nisugguste südda rahwameestega tutwaks sada ja nende jutto kuulda. Nad teadsid mis nad tahfid, ja tahfid, mis rahwale tarwis olli ja kasjaks tulli, nago sedda Dr. J., seminarkoli insp. E. ja õppet. S. juust ni löbbusalt kuulsin, kes wilmne ka weel eestikeelt räkis, nago pärris Wirralane. Sa ei ussu mitte, Postimees, kui kosjutaw se on, kangel wöteras paigas ühhemelise armfa inimestega, nago omma koddokous istuda ja õppetüki jutto kuulda. Et meie teel, meel, ellowiis, wannemate mällestused, kurbdusef, rõmid, kartused, lotused re. ni ühte karwa on, ja tullef wannalik armastus weel fenna jure mis minna ärratenimata seal ni rohkest leidsin, — wata se'ep se on, mis Somemaa teekonda minnosuggusel ni armfaks ja ärraunustamataks teggi . . .

**Om m a l t m a a l t.**

**Tartust.** Nõwliks. Kõik mis maailmas on, wihm ja lummi, külm ja soe, tuul ja wesi, head ja pahhad ilmud, pimmedad ja walged päwad ehk mis muido weel lomuses ette tullef, — kõik olleks hea ja kellegil õigusega middagi kaebada, kui agga inimises nattuie paremad olleksid ja nende seas mitte mitmed ei olleksid, ledda metselajad, kui neil meel peas olleks, enneste seas mitte ei kalliks. Kui inimene, kes kõige lomade kunningas, omma süddame kurjuses ja waimo pimmeduses mõistliko mele jalge alla wisfab ja süddame tunnistust mõistjula wiisi ärralammatab, siis ei olle küsil maailmas ni kurja metselajaid, kellest temma ilka weel kurjem ei olleks. Kõisu Jummalaga näggo mahha omma sees, siis on sul kurradi näggo käes, kui ja sedda kül walle ja pettusega mõnni aeg wäljaspidi piidab finni katta ja inimeste näol teiste inimeste seas elada. — Need on rasked sõnad, agga ommeti mitte rasked, kui iggapäiw weel paljo raskemaid teggusi peame kuulma ja näggema. Mis peab õige inimese südda sees üt lema, kui muud paljo ei kuulda egga nähta, kui ilka jälle kiufo ja waeno, tülli ja rido, pettust ja wargust ja, ei nimmekirri täieline olleks, ka rõwimist ja tap mist! Ja kus need hiemsad asjad kõi sünniwad? Ahw rikas wõi Australias? Walle! seft selle rahwa seas, kes ennast pagganate wasto üsna uhkusega ristikah waks nimmetab! Ma ei mali siin mitte liig musta wäärwiga. Mõttelgem agga kõige aidalõhkumiste, hob bufearwaguste ja mu selselamase rojase asjade peale ja siis üttelgem, kui paljo meil kibelda jääb. — 15. Au gustil läks üks student, kes õse kuni kello 3 omma ramatute jures olli istunud ja õppinud, weel enne wo diheitmist due wärste õhho kätte jallutama. Ta olli nõnda üksi kirrikoia pole wäljaläinud ja tül maad

Middaspu ulitjat ebdasi künud. Taggasti pöörbes olli temmale Resursse oia lähhebal kunnis suur mees wasto ja warst temma kallale tulnud, rideid ämbert ja uci taskest ärrakistuma. Muidogi ei annud student heaga kätte ja heitlemine olli lahti, kus jures kurjateggia stu denti kolm korda noaga olli pistunud agga õnneks mitte raskete hawanud. Studenti appi hüüdmise peale olli sadana fullane wimaks põggenema pannud ja õ pimmeduses ärrakadunud. — Kuida nimmetasse nisuggusi kurje lomi? — Nõwliks! — So; ja nisuggusi peab weel Tartus ellama? — Wägga wisatad ellokombed! —

— Kurri küllaline kolera piidab ka jubba wäg gise Tartu liina tungida. Kommissioin käib liinas ämber ja watab kõi maja howid läbbi, et nähha saaks, kuida puhtusega luggu; seft kõi mudda ja niisked soppa ehk sönniko hummikud, on kolera-õhwti taimelabhad. Kui paljo meie lin selle mihluse wiifa alla saab langema, on siamaale alles teadmata. Rahwa õppetuseks, kuida puhtuse läbbi kolera wasto peab pandama, on sure koli prohwesfor Dr. Weyrich kaks mõnnusat ja õppet üko kõnnet pidamud.

— Ällelütsest wäetenistusest olleme jubba mõnda kuulnud ja praego helliseb zeitungides jälle se jut, et komitee oia parremaks arwanud, et liiskowõtmise kohhus kõige seistuse peale peab langema ning ei legi, kes 21—35 aastgt wanna, terwe on ja nõnne isfääraris asja läbbi teaduslikult taggasti ei ja, seistuse ehk mu õiguse pärrast liiskowõtmisest ei pea peasma. Rahtiofimine peab ärrakaduma ja assemilud mitte en nam maksma. Seaduslikult peab ettekirjutud sama, kes ja nisuggused ammetnikud ja asjatalitajad mitte liisko alla ei pea langema. Kas asfi nõnda jääb, ja mu keli zeitungid ka ist teadwad tõmelda, sedda peame ärraootuma.

**Wälilandi maakonnast.** Soldati hirm. Kas soldati hirm, kui ällelütse wäetenistus wäljatullef, peaks kaduma wõi kaswama, sedda ei tea meie; nipaljo agga teame, kui rahha ennam ei maksa, assemifo ei wõeta, siis wulfo ehk naergo, se on üks puhhas. Wärriseja nekru ei tähhenda siis paljo juremat, kui tute allu mised sarja al; nad on kergemad, sellepärrast wiib tuul neid kalgemale. Ühhest tublist nekruidist, kellef lähhe dusef menimehirmo mitte ei olnud ja kaks aastat kronut tenib, kirjutasse meile Weike-Jani lähhekonnast nõnda: „Jesamaa kaitsemiseks peawad kronud ommad mehhed ollema. Wäetenistus ei olle mitte häbbi-waid auammet Senna ei wõeta seddagi tühjapaljast, waid tubli ja ausat meest. Selle eest wärriseba, ei tähhenda muud middagi, kui rummalust ja nisuggused nored mehhed peaksid wõlki ette panud ehk sukawarras kätte antud sama. Üsna weider on nähha, kuida mõnmed selle eest wärrisewad ja sured summad rahha wäljaandwad, ilma et isfegi teaksid, mis eest. Õnneks on meil ka mehhi semaid mehhi ja ühhest nisuggusest tahhan ma paar sõnna tõmelda.

„Kuida iggalt poolt, nõnda ka meie Wõifiko wallast läksid pari aasta eest omma jaggo norimehi kronut tenima. Ennam ehk wähhem olli surem hull kurwanõaline; agga üks nende seas olli mees, kellef kõigewähhemat hirmo egga kurbdust ei olnud. „Kes mees siin, se mees seal,“ ütles temma ja kandis omma pead nisamma püsti kui enne. Pärrast liiskowõtmist käisid teised norgus pea ja wesiiste filmadega ühhest teise omma tutwaid ja sõbro jummalaga jätmäs, nago olleks neid nüüd lühunikule ärramüdüd. Meie Jaan Milt olli agga teine mees. Temma teggi pärrast kui enne tubliste omma rätjepa tööd, kuni ärraminemise päiw tuli. Enne weel kui minnema hakkasid, jättis ta omma emma ja wannad jummalaga ööldes: „Elage terwiisega ja ärge kurwastage middagi. Summal on iggal pool, mitte üksi siin Wõifikus. Kas meie mõnni aeg ühhe teise lähhebal ehk kangel ellame on ükspuhhas, seft sõnnumid wõime iggal ajal sada.“ Nõnda läks temma nisamma lahke näoga kui ennegi. Nüüd kirjutob ta jaggedaste emma ja wendadele taggasti ja maenitseb igga kirja sees, et nemmad ka nekruid hirmo ial mitte omma süddames ei pea lastma üllestõusta, waid kui tarwis on, nisamma heamelega järrele tullesma, kui temma ees on läinud. Tema ellada nisamma rõõmsa melega, kui enne koddomail. Kui mõnmed teised kaebada, et jööl ja rided osjast waeleb olla ja sellepärrast, aeg ajalt ilka rahha kotto peale ajada, siis ei wõida temma mitte nõnda kaebada re. Weel hilja aja eest olla Jaan Milt, ei mitte emma käest rahha küsinud, waid emmale weel rahha saotnud, ja seal jures kirjutanud, et temmal omma tenistuse kõrwas ka wahhe aega jada, kus ta nattuie rahha wõida tenida ja seft sata temma, nago lapse koh hus, ka emmale omma jaggo. — Wata, kus surem hull wärriseb, seal on nisuggune üksit mees, nago imme loom teiste seas. Nõnda peaksid agga kõi meie nored mehhed ollema.“

R. W.

**Wälilandi maakonnast.** Abbi õppetaja wallitemine. Nimmetud liinast kirjutasse ühhe Rätti zeitungile („Wäl tijas Wehstnefs“), et seal abbiõppetaja wallitemise ju res mitte kõi asjad diete ep olle läinud. Liina poolt olla sefs kofkofutud magistrati ja koddamituse sadikud, lähhekonna poolt kirriko konwendi liikmed, mõisade ja

koggofondade sadikud, kes seaduslikud õppetaja wallitejad on. Agga kui wallitemine käes olnud, siis olla — kui tõest, weider kül — koggofondade sadikud toast wäljasadetud ehk nende suud kinnisulgutud, kes ka selle peale nisugguse tembo wasto tunnistades, wallitemise ma jast ärra olli läinud. — Sm! Kui walla sadikutel seal jures seadusliko õigusega middagi ütteleba ei olnud, miks pärrast olli neid siis kofkofutud? Ja ommeti wõime meie arwata, et kirriko konwendi liikmed, kus kõigel ühhefuggune heale õigus on, mitte ilmaalusumata ei olle kofkoföinud, ja kui nad kous olli omma koggo fondade nimmet, siis ei pidanud jo nende suud mitte kinnisulgutama. — Kui asfi nõnda olnud, mis meie jo filmaga polle näinud, siis on jälle middagi sünninud, mis rahho ja isfamaaarastajatele, ühhel kui teisel pool, melehaigust peab teggema. Kuida kuleme, peab rikoast konsistociumi ehk piiskoppikohto üllekulamise al ollema, ehk same pärrast kuulda, kuida otfus antud.

**Niast.** Siinne Birkus olla jubba 18. Augustil kõige omma hobuiste ja kunstõijatega Niast aurolaewa peal Tallinna läinud. Sealt rahwal saab ta nüüd jälle tähtjas asfi nähha ollema, agga ka omma hea tül kofkofut maksma. Watamise wäärt on asfi kül ning ka nõnda, et igga inimene, kui kofkofit ullatab, selle tundmifega, mis tal käes on, seft osja wõib wõtta.

**Baltiskast.** Suurwärrilik Auwärjapärria paar olla 13. Augustil teist korda Peterburgist Hap jalo pole sõites, ka weikest Baltiska liina, mis raubtee läbbi eddespidi tähtsamaks saab, watamas läinud. Et se liinakelele suurt rõmo teggi, on isfennefests mõista. Suurwärrilikud wõerad olli ka lühikefeks ajaks maale tulnud ja jallutuse kõigo järrele jälle laewa peale tag gasti läinud. Laewa pealt olla õhto raketid üllestõusunud ja kaldal rõmotulled põllemud. Teisel päwal olnud kange torm ja Suurwärrilik laew seisnud Nõgo fore warjul ankrus. Kolmandamal päwal hommiko kello 4 1/2 olla Nemmad jälle Hapsalo pole ebdasi sõitnud.

**Muhhomas** õppetaja, superdent G. A. v. Schmidt olla jubba 24. Julil i. a. 77 aastat wanna, lühikefe haiguse järrele ärrafurnud. 28. Augustil 1818 olli ta õppetajaks sanud ja 53 aastat 4 kuud sedda ammetit pidanud. Temma superdenti ammet ullatas ülle Sa remaa. Kes nüüd pärrast ledda Somemaal sedda amme tit kandma saab ja sedda Jummal Muhho koggoõusele õppetajaks jada, on muidogi alles teadmata.

**Peterburgist.** Keiserlik teekond. Jubba am mugi teadsid pealiina zeitungid Lord korral seft kõn nelda, et Keisri Herra tännawo süggise Kaulasiamaa le ja Krimmi poolfere tahtnud reifida. Nüüd agga teab jubba „Moskwa zeitung“ kullutada, et keiserlik tee kond 21. Augustil Peterburgist pididi algama ja suur wärrit Auwärjapärria ja suurwärrit Wladimir Alek sandrowitsh omma Keiserliko Isfaga kasa min nema. Sefammal õhtul kello 11 pididi Moskwas olema, pühhapäiw 22. Augustil kirrikus kaima, esmaspäiw 23. Augustil sõawägge üllewaatma ja teisipäiw 24. Augustil Kaulasja ja Krimmi pole Nishni-Nowgorodi raubtee peal ebdasi reifima. Et Reid iggal pool, kust läbbi reifiwad, jure rõmoga wastowõtasse, on isfennefests mõista. Samara liina al olla hiljuti üks ülleliga suur Hansi kalla kinni pütud, mis 80 puda kalunud ja siiski mitte pitkem olnud, kui 4 arhiini. Sedda kalla olla agga mitte ärratappetud, waid raubahhela otfa Wolga jõlle kinnipandud, et ledda Samarast läbbireifisa Keiserliko külla listele ellawalt wõiks näidata.

— Wäekindralid, ministrid re. ja nende palgad. Peterburgi „Kauwa-zeitung“ (Börsen-Stg.) annab aeg ajalt wenne sõwäest lähhemat teadust. Selle järrele olnud 1. Webruaril 1871 wenne wäe peal tenimas (peale kolme wäljamaa printsi) 2 Feld marshalli ja 1,110 kindrali, kes kokko 4,166,668 rubla 83 kofkopitut palka sawad. Neist kindralidest teniwad 104 Kaulasiamaal ja nende palk on ühtekokko 369,994 rubl. 87 kopp. Peale rahhapalgaga sawad 213 kindrali nende kätte antud kronomõisade renti 507,400 rubl. Nõnda on siis kõige kindralide palk kokko 4,674,068 rubl. 83 kopp.; mis ühhel ehk teisel korral antasse, ei olle mitte sia seffa arwatud. Riggil neljas jaggo seft summast kullub 52 kindrali peale ärra, kes 10,000 rubl. ja rohkem aastas palka sawad. 253 kindrali teniwad ministeriumis ehk mu krono ammetides; selle järrele on siis rahho ajal 721 ja sõa ajal 859 kindrali, se on peaaego kaks kord nipaljo, kui Pihhulas inimesti. Rahho ajal on wenne wäe peal 33,043 pealikut, ja 732,829 soldatit; agga sõa ajal 39,380 pealikut ja 1,173,879 soldatit. — Ministride seas on sõeaministrit kõigewähhem palk — 15,000 rubl. ja keiserliko maha ministrit kõigefurem — 27,150 rubl. Peterburgi liina üllef poliisfimeister saab 15,750 rubl. Mõnmed kind ralkubernerid sawad ka head summad. Nõnda saab Moskwa kindralkuberner 36,000 rubl., Uwenemaa kindr. kubr. 24,840 rubl., Hommiko-Siberiamaa kindr. kubr. 23,953 rubl. ja Kiwi kindr. kubr. 20,000 rubl. Kõige rohkemat palka saab agga Polamaa wallitseja kindral-Feldmarshall grahn Berg Warjawi liinas — 33,584 rubl. Se summate lähhebal forda! Kui lähhe malt järrele arwame, siis saab ta iggas kuus 5,297

rubl. 83 $\frac{1}{2}$ , kopp. ja igga päwaks 174 rubl. 17 kopp. — Nisuggust palka wõttaksid ka mitmed muud mehhed, kui agga Keiser neid selle ammeti peale wõiks pruftida. Sedda luggedes süggab ka küllawadder kullataggust, ja nõtteb: kannade pärrast, kui minna aastasgi ni paljo saaksin, kui grawh Berg päwas, siis tahhaksin ma omma nahkprõkside peale lina, et tubba paugutata ja naesed lapsed ehmatuse pärrast karjufid.

— Suurwärsst Nikolai Nikolajewitsh olla pärrast sedda, kui sõamanööwrid ärrapeetud ollid, 15. Augustil Peterburgist wäljamaale reistunud.

**Odesast.** Worimehed. Ei tulle wõderast maalt mitte iggakord hea kaup sisse, ei ka iggakord mitte kowapaart eluwõid. Nõnda on nüüd Odesja worimehed ka Londoni worimeeste wiist kahunud tehha. Odesjas anti liina wallitusse polest worimeestele uus taak, mis järrele nemmad piddid sõitma, ja rahha wõtma. Sefinnane taak oli ka illema politsei ammetniko polest kinnitatud, agga worimeestele mitte melepärrast, arwasid selabbi wähhem sõidorahha sawad, kui enne tingimise peal. Mis muud, kui teggid Londoni modi: teisel hommitul ei olnud turrul egga usitafate peal mitte ühtie ainust worimeest leida. Se luggu sündis 9. Augustil, ilma et worimehed liina illemale eht politseimeestele seaduslikul wiisil omma ue taaki wasto sõnna olleks lausunud. Kus enne tükki 4000 worimeest liinas ümber sõitsid, seal wõis weider küll olla, kui korraga ühtainustigi ennam nähha ei olnud; kellel jallad wärsind eht rut tagga oli, piddi ommeti jalla kaima, kui tal ommal hobbusid ei olnud. Nisuggused tembud ei tulle agga ial kõigist korraga, waid mõmed seas ollid teisi taggahhutanud, et teised pärrast ütles: Waat need ollid mehhed, kelle nõu ikka peame wõtma! Agga mis tulli? Politsei ohtis taggahhutanajaid warri üllesse, widdas neid kofto ette ja maksis neile palka, mis nende teggo wäärt oli. Sedda anti arwalikult liinas teada ja igga worimees, kes käsko wasto panni, wõis seddama teed kaita. Pärrast lõunat kello 5 ollid worimehed jälle uesti platsis ja kofto kulamine läks omma sõdo ebdasi, et täieste arwalikust saaks, kelle sü labbi nisuggune seaduse wasto asiti oli tulnud ja — meie ei tahhaks mitte süaluste asemel teista.

## Wõeralt maalt.

**Saksamaalt.** Wõeramaa zeitungid ei wässi ikka weel ärra, Austria ja Saksamaa keisrite kollosamises juttustada, üks sedda ja teine teist mõttesdes, ilma et legi seal jures olleks olnud ja omma kõrwaga kuulnud, mis keisrid eht nende ministrid, würst Bismarck ja krahw Belfi, teine teisega on läbbirahinud ja otsufeks wõtnud. Kõige ennam arwatakse Austria ja Saksamaa sõbruse leppingust, Rumäniamaa kiskast, Prantsufemaa kahtlasti asjust ja Saksamaa katoliiklaste kiriko asjade jäggelemisest rägitud ollewad, ja sedda usume meie ka; agga midda wiisi se sündinud ja mis tõeste otsufeks wõetud se'ep se on, mis legi weel selgest ei tea. Mõmed arwawad nüüd ka, — ja se olleks mõnne küll — et Italia wallitus kahhe keisri nõupiddamiste jekka olla kolmandaks wõetud, et Euroopa rahhoag sedda kindlam ja pitkem wõiks olla. Kui luggu nõnda peaks ollema, siis ei olle müidogi kellegi õige inimisel selle wasto sõnna lausuda olla, sest rahho kaswatab ja riid kaotab. Murrifemine Rumäniamaa wasto oli agga sest tulnud, et paljo rikkaid Saksast ollid fenna raud-tee ehitamises kõrge intresside eest sureb summad aktsiand okses rahha laenanud. Rumänia rahwas on agga rahhoto ja heitlik, würstlik wallitus ka mitte kindel, seal tulli nende parlament ja teggi seaduseks: meie sähhärdust Judi-renti ei maksa! Säh, nüüd ollid asjad kordas ja kaswõrtjate allumised rided hakkasid 12 löma, — intressid laddund, ei tea kas kapitalist weel koppikat taggasi saab. Se hädda ajas neid Bismarcki päwale ja se kirjutas keiserliko wallitusse nimmel Türgi wallitussele, kelle illema wõimuse al Rumäniamaa sejab, et tedda piddi fundima sõnapiddama. Türlane niikutas ka illelastid, arwas ei wõiwad middagi tehha, sest temmal ei olla õigust, emast Rumäniamaa kodduste asjade wahhele tungida. Nõnda seisis asjad enne kui nimmetud faks kesrit teine teise juttule kofto tulli. Mõmed arwasid nüüd, isseäransis rahhalaenajad, et Saks ja Austria wari mōegad piddid kätte wõtma ja Rumänialastele pihta andma. Wõtta näppust! Se lähhaks küll ja lähhaks, agga ei lähhä ommeti. Austria maal ei olle middagi eht wägga wähhä Rumänialaste käest pärrida ja Saksamaa ei wõi ommeti ille Austria pea Rumänialastega sedda piddada; peale selle teab Bismarck küll, mis teised Saksastel nisuggusest sõast ütlesid, mis mitte terwe maa, waid agga mõne wõllapärria pärrast peaks ette wõetama. Rahho küll, kui nemmad ommast peakid ilma jama, agga nende kaswõrtjämise pärrast ei wõi ommeti teised mitte omma warra ja werd nende heaks turrule wia. Sawad nad kahjo, siis sawad jo sellepärrast, et suremat kasso nõudsid. Mitte Saksamaa rigi eht rahwa tarwitus, waid nende omma kaswõrtjämise oli neid fundinud Rumänia raudtee-aktsiand roh-

keste oftma, kellest pärrast eht ei middagi, eht wägga wähhä sawad. — Nõnda on loud praego; kas ebdespiddi parrawewad, on alles teadmata, eht küll mõmed zeitungid jubba kulutawad, et Rumänia parlament oslast parremad mõtted olla sanud ja tahta 5 % rubla pealt maksta. — Et sõbrus Austria ja Saksamaa wahhel mõlematele kasjaks tulleks, näitab meie üsna loomuline asiti ollewad, tulles Italiamaa weel selle rahhoarmastaja leppingo jure, siis ei mõista meie küll mitte, mil wiisil rahhotumad Prantslastel, kui ka nende jõud ni kaugele olleks kaswanud, ebdespiddi Euroopa rahho wõisid rikkuda. Et Saks ja Wõnnemaa wahhel, nago mõmed Inglaste zeitungid laddeda melega sest jutto püüdwad tehha, tulli tõuseks, sedda ei usju meie kunnogi, waid need Saarlased rägitud sedda, mis nad eht hea melega sawisid, agga se somimine jääb paljaks somimiseks. — Kui teisride kollosamises ka katoliiklaste kiriklikust tüllest jutto piddi ollema, siis ei panna sedda legi inuneks, sest Roomlaste surustamine ja pealetungimine omma „ilmeffimata“ paawstiga tarwitab küll wägga, et ka Saksamaa wallitsejad selle polest filmad peawad lahti hoidma, enne kui hiljaks on jäänud. Hiljuti olla wanna paawst isse Saksamaa keisrite kirja saatnud, kus sees ta mu iselisko sõnadega, „mõnd kasjast ähwardamise sõnna kunnisega lahkunud, kui piddada keiser Willem kirikliko asjo putumata paawsti hõleks jätma, sest seant ei ollewad ial head wäljatunud, kui legi Summala eht temma asemiko wasto halkanud pannema. Nago paawst ja temma Jesuitid Summalad eht Summala asemikud olleksid! — Et agga katoliiklaste kiriklikud tülid iggapäiw ebdasi lähwad, näeme ka sest, mis tuttan profweessor Dr. Michelis piiskoppidele kirjutand, kes Julda liinas nõupiddamises kous ollid, kelle lõppetuses ta neile nõnda ütles: „Nõnda kui teie teaduse teed, mis tõdde on ja tõdde tahhab, needmise ja laimamise läbbi tahhate ehtteeks pöördä palja isseenneste peale surustamisega, mis seestpiddi walle on, nõnda lähhäte teie Jesuitlastest walmistud walle tee peal ebdasi, ja sate ikka ennam tungitud, omma parrema tundmise wasto rummala hulga peale lootma, kus teil wimaks muud ille ei jä, kui usjõwa tulb põllema südata. Kelle peale agga langeb siis Summala ja inimeste ees se hirmus wastutamine? Peale sedda kardan ma, kui teil mitte seddawõrt õiglast ja mehhist meelt agga Summala karjast ei olle, weel müidki õige tee peale taggasi kända, et teie selle illekohto tulle sees isse sate ärra põllema. Waatke, nisuggune houd sejab teie ees lahti, kuhhu sisse teie wiisist langete, kui tõele ei tahha au anda. Kanna ma teile sedda su sisse ütlen, auustan ma teid ennam, kui se labbi, kui ma teiega nõnda peaksin räkima, kuid teie kõrwad süggelewad.“

Wäierimaal on nüüd uus ministerium jubba ammetis, kuid ta agga kiriklikus tülides saab tallitama ja õisust andma, on alles teadmata. Mis meie siiski mõnneft ministrist kuleme, näitab küll nõnda ollewad, et nemmad mitte wägga willebaste Jesuitide pilli järrele ei ja tantfina.

Württembergimaalt kuleme, mis igga inimene, nimmelt põllomees, heamelega kuleb. Kõik rahwas rõnnustab seal rohke lõituse ille, ja et Jüli ku sabbdo ka seal heimategemist hiljendanud, olla näid wilja ja heina koormad iggal pool ühhe korraga nähha. Rahwas olla onnuas töös rõõmsad nago piddo peal ja nõred ning wannad olla hommitust õhtoni jallat, et Summala anue õigel ajal ja wiisil ullu alla saaks. Wõdalainud sõaasta oli küll rikkas wõidude polest, agga on põllotõbb hästi kurnanud ja sepärrast on neil tannawune rohke lõitus kahhe wõrra armas ja ennam wäärt, kui Prantsuse 5 miljardi. Põunapoolsed Saksastel mõistwad küll, kui wägga wähhä neil mullu ja tänawo lõituse lotust olleks olnud, kui nad Prantslaste wasto ep olleks jõdnud panma. Igga Põunapoolne Saksane, kui ta mitte kogguni pöritipea ei olle, on uhle selle raud risti peale, mis ta omma wäpra sõameeste rinna peal näeb ja ei tahhaks selle asemel mitte, et Prantsuse „aulegionit“ — nüüd Saksastel häbbilegionit — märk nende riinda peaks rõhuma.

Saksamaa raudtee wallitusel lassewad würst Bismarckile üht wägga suurt ja uhket raudtee tõlda kingitusse ehitada ja on emiste wahhel nõnda ärra teinud, et se tõld iggal ajal, kui würst eht wirtsina sees istuwad, kõige Saksamaa raudteede peal ilma hinnata wõib sõita. — Se kingitus polle küll mitte weike, agga selle kahjo wasto, mis Prantslaste wõit saksja raudtebele olleks wõinud tehha, ei olle ta ni paljo kui mitte middagi.

**Prantsufemaa.** Mõnne nädal taggasi ähwardas üks Jesuitlaste zeitung, et kui Saksamaa wallitusel mitte järrele ei jätta nende wastopannemast, siis tahta nemmad endid ühhe wägga ühhendada, mis saksja rigi ühhendust ei salli. Kõik maailm arwas sel ajal, et se waenolik wäggi Prantsufemaa piddi ollema. Pärrast diendas küll Jesuitlaste zeitung, et temma mitte Prantsufemaa ei olle mõttelnud, waid werriyunnast mäsamist, ja se oli weel hullm. On küll põllatataw ja jälle, agga siiski tõssi, et parrem ja pahhem kass, kui kurja tahtwad tehha, ka selja tagga kofto ulatawad. Nõnda ka siisinnustad Ultramontanalased ja werriyunnased Jakobinilased, esimestel on parremat kät mit-

nes Summala pühha nimmi allati rojafes suus ja lihwt süddomes, teised süllitawad wasfako käe teed käies seddama pühha nimme arwalikult suust wälja ja tahtwad koft maailma seadused, olgo jummalikud eht inuimlikud, jalge alla tallada, et tehha wõisid, mis kirri südda tahhab, ja sedda nimmetawad nemmad siis priuseks! Üks piab Summala nimme suus kandes isseennast, teine Summala nimme suust süllitades ka isseennast, aujärje peale panma, ja mõlemad ütlewad sedda isanooa ja rahwa pärrast ja kasjaks teggewad, mis nisamma tõssi on, kui wessi seles. Ühhed lähwad parrema, teised pahhema pole wilto, agga wilto lähhawad mõlemad, ja nõnda wilto minnes peawad wimaks, nago faks kät kurja tehhes ka selja tagga koftoullatama. Sel wiisil tulles nüüd uemal ajal tihti ette, et kõigefuremad suga Summala tunnustajad ja kõige delamad arwalikud Summala salgajad, kui müido õige inimeste peale wõimust ei sa, teine teisele kät andwad ja sõbraks sawad. Tähhendago müid musta katoliiklaste ähwardus Prantsufemaa eht punnaseid mäsfojad, se on üks hul koft. Sest Prantsufemaal on need pahhad elementid ka lahhitamata teine teisega ühhendud. Se on küll kurbit tõdde, et Euroopa rahho lauem ei lesta kui Prantslaste nõbrus. Nemmad on küll wähhärdõhitud, agga ommast auahnusest ja hooplemisest weel amungi mitte porrandud. Kõik nende mõtted ja iggafemid, jago nende eht kuning- eht wähhärdõgiks, käib selle peale, millal nad jälle Saksastega sedda wõisid hakkata ja neile kältemaksta. Nemmad ei tahha ial müid, kui ikka teiste kullil sõita eht kaita, neid mahha rõhhudes ja risudes, ja sedda nimmetawad nemmad siis maailma harimiseks ja parrandamises. Tõsist, seaduslikust priusest, mis tarwa tiktar on, teadwad nemmad nisamma paljo, kui punnased mäsfojad. Tõssine prius ei olle agga mitte omma loaga head maitsema, waid tubliste tööd teggema kõige hea kinnituseks. Müidogi on teada, kui Prantslastel omma ahnust püüdwad kaita, seal on neil abhittiseks koft head küll, olgo Jesuitlastel eht kes müido weel. Mis nende asjust pärrast saab, on praeguses seaduses alles teadmata, agga rahhulist kindlat luggu ei olle ni pea, ei ka ebdespiddi paljo lota. Prantslastel on nago mõnne riatas ja pahhur inimene, kes agga semikana teisi rahhale jättab, kui tal jõudo ei olle nende kallale jooksta. — Hiljuti oli nende parlamentis jälle suur kiska ja kerra, ühhed kiskisid parrema, teised pahhema pole ja wimaks jäi nõnda, et Thiers uikaua präsidendiks jääb, kui praeguse parlamentid igga lestad.

**Ungriamaal** tullewad sõnnuned, mis paawstile mitte suurt rõnno ei te. Kanna piiskoppid omma hea põhwe peale mõeldes, üks teise järrele Jesuitlaste pole taggasi langewad, ja omma pead ilmeffimata paawsti ette kunnarandawad, tahtwad allamad paatrid, kui mu nõu ei aita, paawstist ja temma piiskoppidest lahtiläia ja isseäransis Ungria katoliko kirikut asjutada, kelle juhatajaks emeste keskest piiskoppid wallitewad, sel ilmeffimata paawstiga middagi teggemist ei olle.

**Rootsimaal.** Hiljuti kõnnesime sest, kuid seal, Norramaal, mõnne rahwast püda ehitada, surema ja parrema kolide eest mitte ennam murret kanda. Suneks ei näita se ehitus mitte suurt kahjo teinud ollewad; sest Rootsi ja Norramaa rahwas on omma parrema kolidest jubba liig selgeste arro sanud ja maggo tannud, kui et nisuggused narri õppetused neid kuu eht paljo jõnassid õige tee pealt kõrwale ehitada. Nemmad tundwad jubba — ja sedda peaks rahwas iggal maal tundma — kui suurt kahjo rumuralus ja kasso tarkus loob, sellepärrast ei maksa kelmide ehitus mõistliko inimeste seas ial paljo. Kui sul puhhas hõbberubla taskus on ja legi sulle tahhab selletada, et se müid middagi ei maksa, kui mahha wiskada, ets ja siis nisuggusele naerdes selga ei pöra ja warri ärra ei tunne, et temma sinno hõbberubla walmis on, kui ja ni rummal olleksid, sedda mahha wiskama, isse warri ülles wõtma ja tasko pistma. Nõnda on ka kolidega: narritafed põlgwad neid ärra, agga mõistlikud piddawad kalliks ja püüdwad iggapäiw parrandada.

## Nemad sõnnuned.

**Tartust.** Kronimisepühha õhtul enne kello 12 peasis kaubapuriemeistri Tauru winawabrikus tulli lahti ja tulletellad hakkasid hellisema. Suneks ollid piddo õhtul iggal pool, nimmelt selkimajades, weel inimisesd illemel ja said ruttu appi, ka ei olnud tuul kange. Sellegipärrast põlles ait ja winawabrik paljo kaubaga ärra. Kahjo arwatakse 7000 rubl. suurt ollewad. Eht küll puuhõned liggistiko kous seisis, on teised ommeti tulle eest hoitud sanud. Kus tulli halkanud, on alles teadmata.

— Kaupäwa õhto 28. Aug. kello 7 jõudis kuberner herra von Lysander, Wõro poolt tulles, seia ja wõttis hotel „Londonis“ korterit. Kui päiw pärrast sedda ammetliko asjo oli tallitand, landmarshall von Dettingeni majas lõunat wõtnud ja õhto ka teatris künud, sõitis ta esmaspäwa hommiko siit Wõllandi.

Roleratõbbi on suneks wähhemas. Wilmse politsei teadaandmise järrele ollid illeuiste 20 haigeks jäänud, 10 ärrasurnud, 7 terweks sanud ja 3 tosherdada jäänud.

**Miaft.** 24. Augustil on ka seal suur tullesahjo olnud ja suur hull podisi, üks tuleveeste zc. ärrapõllenud. Rahjo arvatakse 150,000 rubl. peale. — Wägga pahja ja põlastaw on kumida, et niisuguste haleda kahjude jures itka weel kirjad käd peawad liikumas olla! —

— Aurolaew „Veander“ olla Miaft Peterburgi miinies, Tallinna lähedal Marjo sare al paksu udduga kaljo peale kinni ajanud ja esimeue pool laewa wasti wet täis tulnud. Reisirad on hingega sare peale peasnud. Pähhem teadus putub alles.

— Serbia kihhelt. Rättimaal on 3. Aug. hirumis walli torn, pitse müristamine ja rahhesaddo olnud. Säimme minnutida on ta majade, aedade ja nurmedele räkimate kahjo teinud. Poolteist tundi hiljem sabband meel rohkem rahhet, kus tollijämmedust terri seas olnud. Kuus talloniko olla kõigest lõikuse lõpust puhtaks jä nud, ehl kül teised ka paljo kahjo on sanud.

**Berlinist.** Väeri kuningas Ludwig II. olla Berlinis ütelda lastanud, et eestulterwail päiwil fema wõerusele tahta tulla.

**Minist.** Keiser Brants Josef ja temmaga 3 ministrid: grahwid Beißt, Andraßi ja Hohenwart kafas, tahtnud 24. Aug. Salzburgi linna reisida, seal teist korda Saffamaa keiseriga kokko sama ja esimesel korral läbbirägitud asjo kinnitama.

**Berlinist.** Salzburgi linnaast tulleswad 28. Aug. sõnnumed, et mõllemad keisrid ja nende kasawõdetud mi nistrid seal kous olnud ja omma kokkoräkitusi politika asjus kinnitanud. Nennud tahta eddespidi ühhes nõums omma politika asjo tallitada.

**Münchenist.** 28. Aug. tahtnud saksa keiser Wil lem Salzburgist ülle Müncheni linna Hoheuschwangau loßi Väeri kuningaga ja temma lesse emmale wõerusele minna.

**Dresdenist.** Saksi kuningas Johaun läinud Prantfusemaale omma sõawägge watama, mis Preis lastega seal korteris seisab.

**Wersailjest.** Soatõhhus olla üksajate pea meeste ülle omma mõistust ehl otust wõhjoannud: 2 sawad surma, 2 eluksajaks wangilõõsse, 8 ärrasadetud ja kangel kindluses wangis peetud, 2 muudo ärrasadetud, 1 pole oasta peale wangi ja 500 pranti trahwi alla, 1 kolmeks kuuks wangi ja 3 on lahtimõistetud. — Ka olla 5 naesterahwa peale kohhus mõistetud, kes siwio õlliga majasi põllena pannud. 3 olla surma, 1 ärra sadetud ja 1 wangi mõistetud.

**Madridist.** Hispania noor kuningas Amadeus peab praego omma rigi kubermangudes ja linnades im berreksimas olla ja iggal pool sure rõmõhõiskamisega wõstowõdetud sama. On Hispania lastel uus asji, endi fed kuningad ei teinud sedda.

**Konstantinopolist.** Türgi sultani älleminister Ali pasha on ärrasunud ja endine mereminister Mahmud pasha temma asjemele pandud. Ali oli tubli Tüeklane, Mahmudist teame wõhhem.

**Tarto kirikoramatuteft.**

**Jani-foggoduses.**

Ristitud: Pagar Kr. Weinlauf poeg Aleksander Theodor August. Kaupm. A. Nismus tüttar Ella Henriette. Postkommisjari G. Wlauberg tüttar Adele Selma

**Maarja-foggoduses.**

Ristitud: Korih Restal tüttar Marie Juliane. Martin Preden tüttar Emma Elije. Jakob Heinrichson poeg Joh Boldemar.

Rahhaku lutud: Georg Pödder ja Anna Kreier. Peter Peterson ja Mari Peumar.

Surnud: Soldat Adam Palul tüttar Katarina Marie, 5 kuud w. Rein Loos tüttar Mari, 9 1/2 a. w. Margus Raudpu noie Gwa, 50 1/2 a. w. Walle Rüter, 72 a. w. Jaan Ellmann poeg Jürri, 7 f. w. Kattelsepi, P. Martinson noie Kat. Anna Kristine, 70 a. w. Kingsepi, Georg Seil, 37 1/2 a. w.

**Universtadi-foggoduses.**

Ristitud: Prohw. Dr. Laspeyres poeg Ernst Etienne Paul. Prohw. Dr. Reichmüller poeg Wilhelm.

Rahhaku lutud: Risti kirikõpp. Alef. Nismuth ja Lu gustie v. Haller. Sekretär Theodor Schneider ja Helene Warwede Bremi linnast.

Surnud: Wersaillem Ferdinand Geisler, 68 a. w. Jes. 54, 10. Prohw. Dr. Bergmann tüttar Edith, 4 a. w.

**Veetri-foggoduses.**

Ristitud: Joh. Stern tüttar Helene Marie. Alef. Waffi tüttar Emilie Rosalie. Peter Lapp poeg Karl Johannes.

Rahhaku lutud: Peter Gottlieb Jakob ja Raie Wels.

Surnud: S. Margusson surnudjäändinud poeg. F. Feldstein, 60 a. w. Gustaw Johansson, 54 a. w. Martin Schulp poeg Konrad Eduard, 4 a. w.

**Kirjawastused.**

171) J. A. R. R. — Summal parrotid! niisugused asjad ei ole enam aruldased. Same teine kord pruukima, agga wist ka naitute lähendamata.

172) J. S. P. — Üleme kätte sanud ja same Zeie tahtmist jõudo mida täitma. Et wõi fema middagi parwata, kes hobbune on, peab jooksma ja weddama. — Zeie tõotud abbi wõitame tännoga wasto, kui wõimallik on.

173) M. R. S. — Et mõnni tullipea turtub ja omma luma seddame jahutamiseks jõeõlat jutto tõstab, kes wõib sedda keelba, kui kui ta aia ralka augub? Wihha kihbutas itka jõeõlufete.

174) W. R. W. — Zeie kirj otlets üsna hea, kui ta paljo sõn mitte ni wõhhe ei ütletse.

175) S. E. R. — Zeie po olt wõime kül olla, agga mitte tõe wõime. Kes sedda tahhah, argo tulgo meie kätt nõu kassima. Meie

lowime süddame põhjast, et rahwa kätt hästi katta ja neil middagi õptomist et olets, agga sedda ei wõi üle põlwe murba egga auroga ajaba, maid lähhõõ diguise ja leaduse tee peal lomulikut sam sammuit, nimmelt ka sedda mõda, kuida rahwa õppetus ja harrimine ebeneb.

**Teadaandmised.**

**„Wannemuine.“**

**Pühapäaw 12. Septembril kello 5** pärrast lõunat algawad feltimajas talwi sed kõnnepidamised ja festiwad kuni 30. Aprilli ku päwani 1872. — Kui nüüd mitmed head inimised enneste peale on wõtnud, feltisile õppetliko kõnnebe läbbi kasso fata, siis ei wõi feltsi eesfeisufel suremat so wimist olla, kui et feltsilikmed ja nende om maktied neist kõnnebest wiete rohkeste ossa wõttaksid. — Kõnnepidajate nimmed ja mis ülle nad sawad kõnnelema, anname eddespidi teada. (2)

„Wannemuine-seltsi“ peakokkotul temine saab laupäwal 18. Septembril õhto kello 8 ärrapeetud. Kellel feltsilikmetest mõnd isseärranis sowimist on, se andko sedda kuni hiljemast 14. Septembri kuu päwani feltsipräsi dendile kirja läbbi ütletse, et eesfeisufel aega jääts, neid sowimisi läbbi ütleda ja ettewalmit sada; sest ütlesantud asjad sawad esmalt läb birägitud ja otus antud. — Sedda pallu taksse tähhele panna.

**„Jooksjapaber.“**

Seddasunnast rohto jooksja haiguse wasto walmis tawad Weterinärifoli apteker Klever Tartus ja apteker Fero Zarsloje-Selo linnas. Sedda rohto ei olle üks pännis kriimpju ja jooksja haiguse, maid ka peawallo, hambawallo, ja rimawallo zc. wasto leitud hea ollewad ja on sepärrast Peterburgi allema tohtride rohto polest nimmetud apteekri herradele tubba antud, sedda rohto kõiges Wenne rigis walmistada ja müa. „Jooksja paber“ tulleb kolmes isseärranis kanguses ja wärmis wälja: kange on kollane, wõhhemkange walge ja nõrk rosa sarwa, kinni pandud kumäride sees ni sureb, kui werand poognat postpaberit, ja maksab niisugune kumär 15 kopp. hõbb.

Wentimise jures saab hiitgaw kätse lange wina ehl fiwioõlliga ütleniõtatud, mis fülle labwaga wõib teha ja siis, seddamõda, kuida wallo kangem ehl wõhhem on, surem ehl weitem tük fest paberist haige kohha peale ehl fema liggidale ihho peale kinni rõhjutud ja ni lona fema jätud, kuni isseennefest lahti tulleb.

Tartus on sedda rohto niõhasti Weterinärifoli, kui ka teistest aptekidest sada, selle nimme al: „Klever-Fero jooksjapaber.“ (2)

**Tartus.** Minna annan kõige maal ellawa inimestele teada, et ma Septembri kuus wägga head ruffid müün, kellest üks wak 120 naela kalub ja 2 rubla 75 kopp. maksab. —

Et iggamees selle ruffi headu sest wõiks arwo sada, seiswad pro wid minno kontoris igganhhele nähha.

Tartus 31. Augustil 1871. (2)

**C. Gottlieb Keller.**

**Tartus.** Et ma omma wil lakrasimise- ja ridenõhtumise ehl wõimamise masinat üsna ueste ümber teen, siis annan ma selle läbbi teada, et mo nus wabrik alles 20. Septembril üsna wal mis saab olla, ja pallun selle pärrast willo ja riet ni lona üt lewõhoida.

Tartus 31. Augustil 1871.

**C. Gottlieb Keller.** (1)

**Kirrempä laat** Rõngo kihhelnõnas saab selle aastal 16. ja 17. Septembril peetama. (1)

Tallinna linna pearahha-rohto polest ja wad kõit Tallinna linna foggoduse liitmed kutsutud, et nennud 12. Septembri ku päwal 1871. a. kello 5 pärrast lõunat selle pearahha rohto peale rohkeste lohtotullesid, pearahha-rohtoramade rewidentisi wallitema. — Tal linnas, linna-pearahha-rohtus 10. Augusti ku p. 1871. a. **A. Eifenbein,** raeherra, № 447.

(1) sekret. **H. v. Dunge.**

**Tartust.** Minna annan kõigile teada, kes eestullemal talwel rahha eest koofta kulla liggi Meoma kontori jurest puid linna tahtwad weddada, need tulgo warfi minno jure kaup teggema. Kolme kort nalised kumwad kuse, leppa ja kõiwapude eest antakse kuni Rihhlipäwani 1 rubl. 50 kopp. sülla weddamise eest. Ka on Korrista metsas Wõnno kihhelnõn puid weddada; kes sedda tööd enne peale tahtwo wõtta, tulgo aegsasi kaup teggen..., weddamise hind saab hea olla. **H. Umbli.** (3)

**Tartust.** Kõige parremat Pennsi wania Petroleumi ja Shandorini müüb Natuse tagga C. D. Johannseni majas **C. C. Burkewitz.** (2)

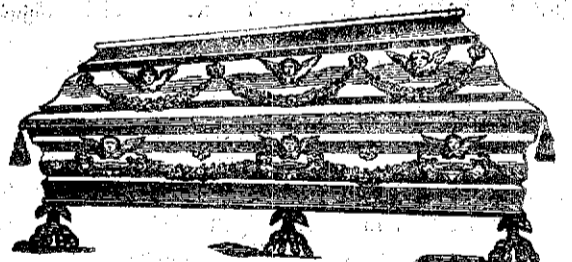
**Tartus.** Prugitud hobbuse riieto on müa (2) **Dr. Schultz** jures.

**Tartus.** Üks kland-aknadega tõld on müa Krenenkampfi majas **Senfi** mäel. (1)

Üks paar häid haggiad on Rähri mõi fas müa. (2)

**Tule-weski,** kahhe kiwiga saab Jürri päwast 1872 rendi peale antud. Selgemat tea dust saab Eestimaal Jõhwi kihhelnõnas Som pä mõisas. (2)

**Pikkuse mõisawallitsusel** on üks weike mõis liggi kolmadrä juur, ja üks sarjamõis 100 wakkamaa põllomaaga ja peale selle mõni tallikoht müa. Selgemat otust wõib sada Pikkuse mõisas 10. Septembri kuni 10. Oktobri ku päwani; pärrast sedda aega Tarlo linnas Laia-ullitsas Nr. 124 von Rothi majas. (2)



**Tallinnas.** Heaste tehtud iggasuggu pusärgid on allati walmis sada, ni hästi kõige ütlesamab, kui ka kõige wäsematele sadawad, ja sawad needsammab kõige oddawamalt telliale mõnne tunniga kätte nur retetud. Tallinnas, Pikka ulitsal Nr. 116 krono jahhomaggaßini wasto. (1)

Tislermeister **C. H. Dunkel.**

Üht head lõngakewrajat, kes masinaga mõis tab tedwada, on ühhe wõeste peal tarwis ja pall saab wägga hea olla. Wõisimees wõetaks ememalt wasto. Pähhemat teadust annab Paides **Ed. Linde.** (1)

**Kafre wallast** Pühaste kullast on 17. Augustil õie 3 hõbbust lähhekorraga ärranarrastud.

1) Koolmeister Kr. Grünfeldi punnane 10-aastane ruun, tauf otta ees, parrempool külges, teise taggumise kintsu peal harm ja teine taggumise jalla alummise lige walge. 2) Perre mehhe Wats Jantsi 4-aastane mustekõrw ruun pahhema jalla läbbi lõhki tallatud ja põlwe peal tük nahla paljas. 3) Sels lesamma perremehhe 7-aastane waljas liunalal ruun, segga karwaline lauf otjas. — Kes neid hõbbusid näeb ja kinnioõtrab ehl Kafre wallawallitsusele tõõstid teadust annab, lusk neid wõib seida, saab 10 rubla hobbuse pealt, kokko 30 rubl. wae wapalla. (1)

S. Laakmanni ramatopõdis on jälle sada: **Koli ramat.** Rehkendamiseft. Esimene ja teine jaggo. Nõijas parrandub trük. Hind 38 kopp. **Wenne Feele Abitsse ramat.** Suhhataja wenne leelt õppida. Kolmas parrandub trük. Hind 20 kopp. **Esti Laulik.** 125 uut laulo. Hind 25 kopp. **Rehkungi ramat** (Contobuch). Mis foggofonna liikmeteie teatud maksude ülle tarwis lähhõb. Üksikult 3 kopp. tük, faea wist 2 1/2 rubl. sada.